

● Latgales mākslas un amatniecības centra darbinieces Ilze Griezāne (no kreisās), Inita Šķelta, Silva Podniece un Ināra Gorina.

6. decembrī Latgales mākslas un amatniecības centrs Līvānos kuplā draugu un sadarbības partneru pulkā atskatīsies uz pirmajiem pieciem pastāvēšanas gadiem. Centra vadītāja Ilze Griezāne sarunā ar «Novadnieku» atzina, ka šajā laikā izdevies sevi apliecināt kā radošu un konkurētspējīgu iestādi Latgales reģionā, rūpējoties gan par kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un

Kā informēja kultūras tūrisma organizatore Inita Šķelta, Latgales mākslas un amatniecības centra izstāžu zālē piecu gadu laikā notikušas 62 dažādas mākslinieku, amatnieku un fotogrāfu izstādes. Ir bijuši pārstāvēti citu Latvijas pilsētu un pat citu valstu mākslinieki, bet prioritāte vienmēr dota Latgales māksliniekiem, amatniekiem un fotogrāfiem. Centra apmeklētāji ir priecājušies par Anatolija Zelča, Vitālija Kalvāna, Jāņa Plivdas, Agras Ritiņas, Vēsmas Ušpeles, Gundegas Rancānes gleznu izstādēm, par Jāzepa Pigožņa grāmatu ilustrāciju, Iļonas Šaušas keramikas, Ritas Blaževičas akvareļu izstādi un citu mākslinieku darbiem.

Līdz ar centra izveidošanu iespēja izstādīt savus darbus dota arī vietējiem Līvānu novada māksliniekiem, amatniekiem un fotogrāfiem. Notikušas 26 kopīgās vietējo autoru darbu izstādes.

Arī ekspozīciju zālē pa šiem gadiem apmeklētāju uzmanībai piedāvātas 12 dažādas amatnieku un kolekcionāru izstādes, tai skaitā trīs ar novadpētniecību saistītas vēsturiskās izstādes: «Līvānu Atbrīvošanas pieminēklis», «Līvāni pēc pilsētas tiesību piešķiršanas 20. gadsimta 20. – 30. gados», «Līvāni vēstures krustcelēs». Kā informēja Ilze Griezāne, šajā sakarībā izveidojusies lieliska sadarbība ar Līvānu 1. vidusskolas skolotāju, vēsturnieci Sandru Maskalāni, kā arī ar Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju, gatavojot tematiskas izstādes no tā fondiem.

Organizē atpūtas un izklaides pasākumus

Centrā piecu gadu laikā notikuši vairāk nekā 30 informatīvi, izglītojoši vai izklaidējoši pašu organizēti sarīkojumi: semināri, audēju nometne, amatu dienas, mākslinieku un fotogrāfu plenēri, Latvijā garākās jostas aušanas akcija, tūrisma akcija «Zalta rūku ceļš Latgalī», akcija «Nosūti sveicienu draugam latgaliešu valodā», sniega skulptūru plenērs, tradicionālais ziedu vilnis pilsētas svētkos, labdarības akcija «No sirds uz sirdi», tradicionālās Ziemassvētku egles un citi sarīkojumi. Notikuši arī 16 informatīvi, izglītojoši vai izklaidējoši pasākumi, ko rīkojušas citas iestādes sadarbībā ar Latgales mākslas un amatniecības centru. Izveidojusies cieša sadarbība ar Dienvidlatgales folkloras kopu koordinatori Annu Kārkli, uzņemot viņas rīkoto pasākumu dalībniekus, ar biedrību «Baltā māja», ar Līvānu novada kultūras centru.

Latgales mākslas un amatniecības centrs ik gadus piedalās starptautiskajā tūrisma izstādē «Balttour», Tūrisma attīstības valsts aģentūras rīkotajā tūrisma akcijā «Ceļojumu maratons», Piļu un muižu asociācijas rīkotajā tūrisma akcijā «Apceļo Latvijas pilis un muižas!».

Realizē projektus

Latgales mākslas un amatniecības centrs ir veiksmīgi realizējis 12 dažādus projektus, kurus īstenojot, ne tikai pilnveidots centra aprīkojums, bet arī notikušas dažādas interesantas aktivitātes. Piemēram, 2005. gadā realizētā projekta «Nosūti draugam sveicienu latgaliešu valodā!» rezultātā tapa dažādas pastkartes ar Latgales amatnieku portretiem un informāciju par viņiem. Katrs centra apmeklētājs bez maksas varēja aizpildīt un nosūtīt pastkarti draugam, radniekam vai paziņai, popularizējot gan centru, gan Latga-

les amatniekus un latgaliešu valodu. Šī akcija guva lielu atsaucību.

Projekts «Sniega skulptūru plenērs» pie mākslas un amatniecības centra notika trīs gadus pēc kārtas. Skulptūru veidošanā no sniega varēja piedalīties ne tikai profesionāli mākslinieki un tēlnieki, bet arī visi citi interesenti ar bērniem, vecākiem, draugiem un radiem. Piedalījās arī viesi no Līvānu sadraudzības pilsētas Ukmērges. Tapa īsts skulptūru dārzs, kas priecēja novada iedzīvotājus un ciemiņus.

2007. gadā, kopā ar SIA «Ludzas amatnieku centrs» īstenojot projektu «Iepazīsti Latgali caur amatu tradīcijām», tapa tūrisma akcija «Zalta rūku ceļš Latgalī» un Latgales karte ar amatnieku koordinātēm. Tūrisma akcija norisinājās divus gadus pēc kārtas. Tās laikā akcijas dalībniekiem bija iespēja ne tikai aizbraukt līdz konkrētam amatniekam, bet arī apskatīties un iemācīties kādu amata prasmi un izjust darbošanās prieku. Akcijā pavisam piedalījās vairāk nekā 500 interesentu no dažādām Latvijas pilsētām.

2008. gadā kopā ar mazo grantu projektu iniciatīvas grupu īstenots projekts «Auglības koks». Tā rezultātā tapa tēlnieka Ivo Folkmaņa metāla koks, kas paredzēts kā vieta, kur jaunajiem pāriem kāzu dienā iekarināt simbolisko atslēgu.

Šogad īstenoti arī projekti «Radošā keramikas darbnīca Latgales mākslas un amatniecības centrā», «Radošās keramikas darbnīcas vadišana Latgales mākslas un amatniecības centrā», «Keramikas darbnīcas materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana Latgales mākslas un amatniecības centrā». Tos realizējot, iegādāta gan podnieku virpa, gan glazēšanas skapis, gan sagādāti māli un darbarīki, kas apmeklētājiem dod iespēju darboties ar māliem, sajūtot māla plastiku. Nodarbības notika profesionālas keramikas Eleonoras

Pastares vadībā. Gandrīz katru sestdienu darbnīca bija pilna ar darboties gribošām grupām un ģimenēm.

Egles ar neparastām rotām

Arī citi pasākumi, kas notikuši, pateicoties centra darbinieku iniciatīvai un atsaucīgiem cilvēkiem, pelnījuši projekta nosaukumu. Piemēram, 13 Līvānu novada audējas pusgada laikā noauda garāko jostu Latvijā. 94 metrus garā josta, kas atrodas centra ekspozīciju zālē, spēj pārsteigt ikvienu apmeklētāju. Par tradīciju tapis kopīgiem spēkiem veidotais ziedu vilnis, kas ik vasaru notiekošajos pilsētas svētkos tiek darināts pie Latgales mākslas un amatniecības centra. Tā tapšanā var piedalīties ikviens pilsētas iedzīvotājs, dāvinot pašu audzētus ziedus, kas floristu vadībā pārtop par tematiskām skulptūrām un krāšņiem paklājiem.

Jau trešo gadu pēc kārtas Latgales mākslas un amatniecības centra egle iegūst neparastu rotājumu. Pirmajā gadā to rotāja garākā josta, pērn eglē bija sakarināti 138 cimdu pāri, ko noadīja 23 adītājas. Šī gada egle tiks izgreznota ar rokdarbnieču tamborētām sniegpārslām.

Kopš 2003. gada Latgales mākslas un amatniecības centra apmeklētāju skaits ir divkārtšojies. 2004. gadā tika reģistrēti 4300 apmeklētāju, bet 2007. gadā — jau vairāk nekā 9343 apmeklētāji.

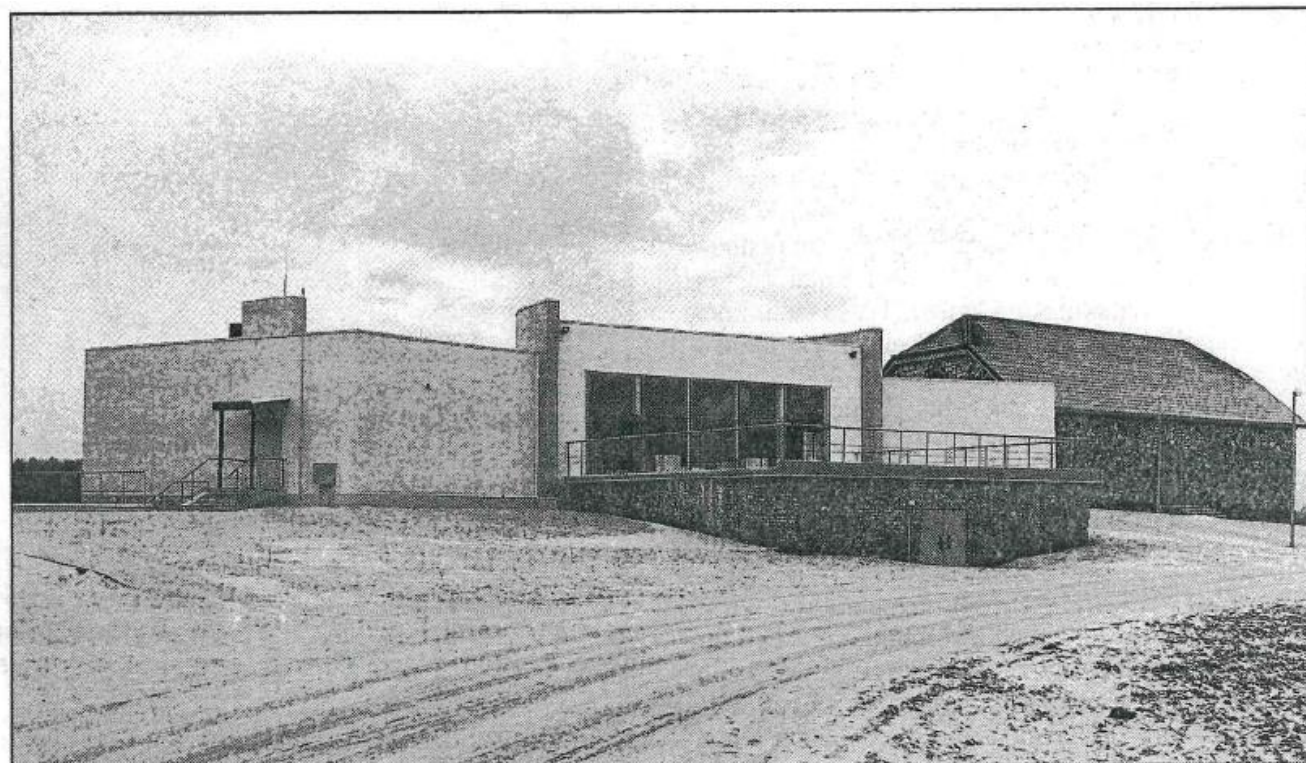
Tuvi un tāli ciemiņi

Latgales mākslas un amatniecības centru piecu gadu laikā līdz šī gada decembrim ir apmeklējuši kopskaitā 34 527 ciemiņi no Līvānu novada, no Latgales, no visas Latvijas, kā arī tūristi no ASV, Kanādas, Austrālijas, Brazīlijas, Taizemes, Norvēģijas, Zviedrijas, Somijas, Apvienotās Karalistes, Francijas, Vācijas, Austrijas, Grieķijas, Spānijas, Itālijas, Beļģijas, Bulgārijas, Polijas, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas, Ukrainas, Baltkrievijas.

Latgales mākslas un amatniecības centrs ir viena no pirmajām tāda veida iestādēm Latvijā. Šeit pēc pieredzes ieradušies pārstāvji no citām Latvijas pilsētām, — no Ventspils, Rēzeknes, Tukuma, kā arī no Lietuvas pilsētas Ukmerģes.

● Vēsturiskā ēka Līvānos, Domes ielā 1 pirms atdzimšanas...

● ...un pašlaik, kad tā pārtapusi par Latgales amatniecības un mākslas centru.

Latgales mākslas un amatniecības centrs ir pašvaldības iestāde ar centralizētu budžetu. Kā uzsvēra centra vadītāja Ilze Grižāne, pateicoties Līvānu novada domei, budžets katru gadu palielinās, ņemot vērā centra vajadzības un iespējas adekvātai iestādes attīstībai un izaugsmei. Neizpaliek arī atsaucīgi novada uzņēmēji, kas piešķir ziedojumus un vietējo iedzīvotāju atsaucība, atbalstot centra radošās ieceres un pasākumus.

L.Rancāne